

Γραφοκινητικές δεξιότητες

Υλικό προετοιμασίας για τη μετάβαση από το
Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό

Κατάλληλο για: Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Εκπαιδευτικούς & Ειδικούς παιδαγωγούς

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	5
Πρόγραμμα Προετοιμασίας.....	11
Ημερήσιο Πρόγραμμα.....	13
Οπτικοποιημένο Πρόγραμμα.....	14
Σύστημα Εργασίας.....	19
Σύστημα επιβράβευσης.....	21
Γραφοκινητικές δεξιότητες.....	22
Χρωματισμός εντός πλαισίου.....	22
Ακολουθία γραμμών.....	27
Λαβύρινθοι.....	32
1ο Επίπεδο.....	32
2ο Επίπεδο.....	33
3ο Επίπεδο.....	35
4ο Επίπεδο.....	38
Αντίληψη σχημάτων.....	41
Αναπαραγωγή σχεδίου.....	43
Αντιγραφή σχημάτων.....	44
Οπτικοχωρικές σχέσεις.....	46
Ιχνηλάτηση.....	50
Προγραφή.....	53
Γράμματα.....	59
Τα γράμματα θα ζωγραφίσω και τη γραμμή θα ακολουθήσω.....	59
Πεζά.....	59
Κεφαλαία.....	61
Οπτικοκινητικός Συντονισμός του Α.....	63
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Β.....	70
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Γ.....	77
Οπτικοκινητικός Συντονισμός του Δ.....	84
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ε.....	91
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ζ.....	96
Οπτικοκινητικός Συντονισμός του Η.....	105
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Θ.....	112
Οπτικοκινητικός Συντονισμός του Ι.....	119
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Κ.....	126
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Λ.....	133
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Μ.....	140

Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ν.....	147
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ξ.....	154
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ο.....	161
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Π.....	168
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ρ.....	175
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Σ.....	182
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Τ.....	189
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Υ.....	196
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Φ.....	203
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Χ.....	210
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ψ.....	217
Οπτικοκινητικός συντονισμός του Ω.....	224
Αντιγραφή.....	231
Οπτικοκινητικός συντονισμός συλλαβών.....	231
Οπτικοκινητικός συντονισμός λέξεων.....	241

Ο όρος σχολική ετοιμότητα περιλαμβάνει την αναγκαία συνολική ωριμότητα ενός παιδιού τη χρονική στιγμή της έναρξης φοίτησής του στην Α΄ Δημοτικού. Δηλαδή, με τον όρο σχολική ετοιμότητα, εννοούμε ένα ορισμένο επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού σε κοινωνικο-συναισθηματικό, κινητικό, γνωστικό και σωματικό επίπεδο. Είναι καθοριστικής σημασίας μιας και αξιολογεί κανείς αν το παιδί είναι έτοιμο να διδαχθεί με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο τα γνωστικά αντικείμενα του Δημοτικού σχολείου.

Ο ρόλος των γονιών

Οι γονείς αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εμπλέκονται ενεργά και είναι σημαντικό, βεβαίως, να εμπλέκονται. Όλοι οι γονείς θέλουν και χαίρονται να βλέπουν τα παιδιά τους να μεγαλώνουν και να καταφέρνουν πράγματα, και κάπου εδώ εντάσσεται και η επιθυμία που υπάρχει κάποιες φορές από κάποιους, να μάθει το παιδί να γράφει όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Σαν να είναι μια απόδειξη ότι το παιδάκι μας μεγάλωσε.

Εν μέρει, βέβαια, η επιθυμία αυτή έχει να κάνει και με το ότι το γράψιμο είναι κάτι που εμείς οι μεγάλοι ξέρουμε καλά. Ένα παιδί που γράφει (που καταπιάνεται με το γράψιμο) είναι σαν να έρχεται κοντά μας και ίσως να μας βάζει σε λιγότερη αμηχανία, να μας είναι λίγο πιο εύκολο από το να γίνουμε εμείς λίγο «παιδιά» (παίζοντας).

Παρ' όλ' αυτά, ο πιο σημαντικός παιδαγωγικός κανόνας για τον Rousseau δεν είναι το να κερδίζουμε χρόνο αλλά το να χάνουμε χρόνο.

«Για να “μάθει” ένα παιδί πρέπει να το επιθυμεί, όμως, κανείς και τίποτα δεν μπορεί να υποχρεώσει κάποιον να επιθυμεί... Το να μάθεις προϋποθέτει μια επιθυμία, ένα σχέδιο, μια προοπτική, δεν είναι μόνο το να καταλαβαίνεις.» (Cordie, 2008).

Εφαρμογή

Το πρόγραμμα με τίτλο «Στον δρόμο για την Πρώτη» έχει εφαρμοστεί πιλοτικά για την προετοιμασία μαθητών τυπικής ανάπτυξης και μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, για την είσοδό τους στο Δημοτικό. Αποτελεί υλικό μετάβασης από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο που στοχεύει σε δεξιότητες σχολικής ετοιμότητας.

Έχει εφαρμοστεί δύο χρόνια στο Πρότυπο Κέντρο Αγωγής Παιδιού και Εφήβου στη Σπάρτη Λακωνίας, σε μεικτές ομάδες μαθητών (τυπικής ανάπτυξης και ειδικών μαθησιακών δυσκολιών) κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου.

Αποτελεί πρωτότυπο και καινοτόμο πρόγραμμα για την ομαλή προετοιμασία και μετάβαση μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στο Δημοτικό Σχολείο.

Περιλαμβάνει:

- Προαναγνωστικές/Προγραφικές δεξιότητες
- Γραφοκινητικές δεξιότητες
- Προμαθηματικές δεξιότητες

Στο Δημοτικό Σχολείο,
όταν πάω, μπορώ:

1. Να κρατάω το μολύβι σωστά και να χρησιμοποιώ το ψαλίδι.

2. Να υπακούω στους κανόνες της τάξης και να συνεργάζομαι με τα άλλα παιδιά.

3. Να ακολουθώ τις οδηγίες της δασκάλας μου και να είμαι συγκεντρωμένος-η σε αυτό που πρέπει να κάνω.

4. Να λέω σωστά όλους τους ήχους και τις φωνούλες της γλώσσας και να μπορώ να βρω τις λεξούλες που αρχίζουν με την ίδια φωνούλα.

Θα νιώθω ωραία αν κάνω όλα αυτά!

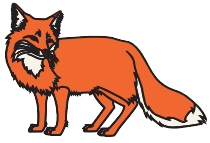
Προγραφή

Επισήμανση: Κάνε έναν κύκλο για να σχηματίσεις το κεφάλι της φατσούλας. Στη συνέχεια, δημιούργησε κύκλους επάνω στις γραμμές, όπως ο αρχικός.

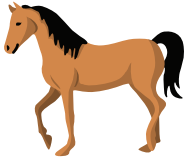

Συμπλήρωση με οπτικό βοήθημα

Επισήμανση: Συμπλήρωσε με α τα κενά.

___λεπού

___λογο

___ρκούδα

___ρλεκίνος

___μάξι

___στροναύτης

___στέρι

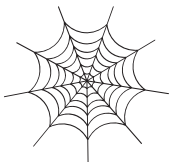
___γγελος

___μυγδαλιά

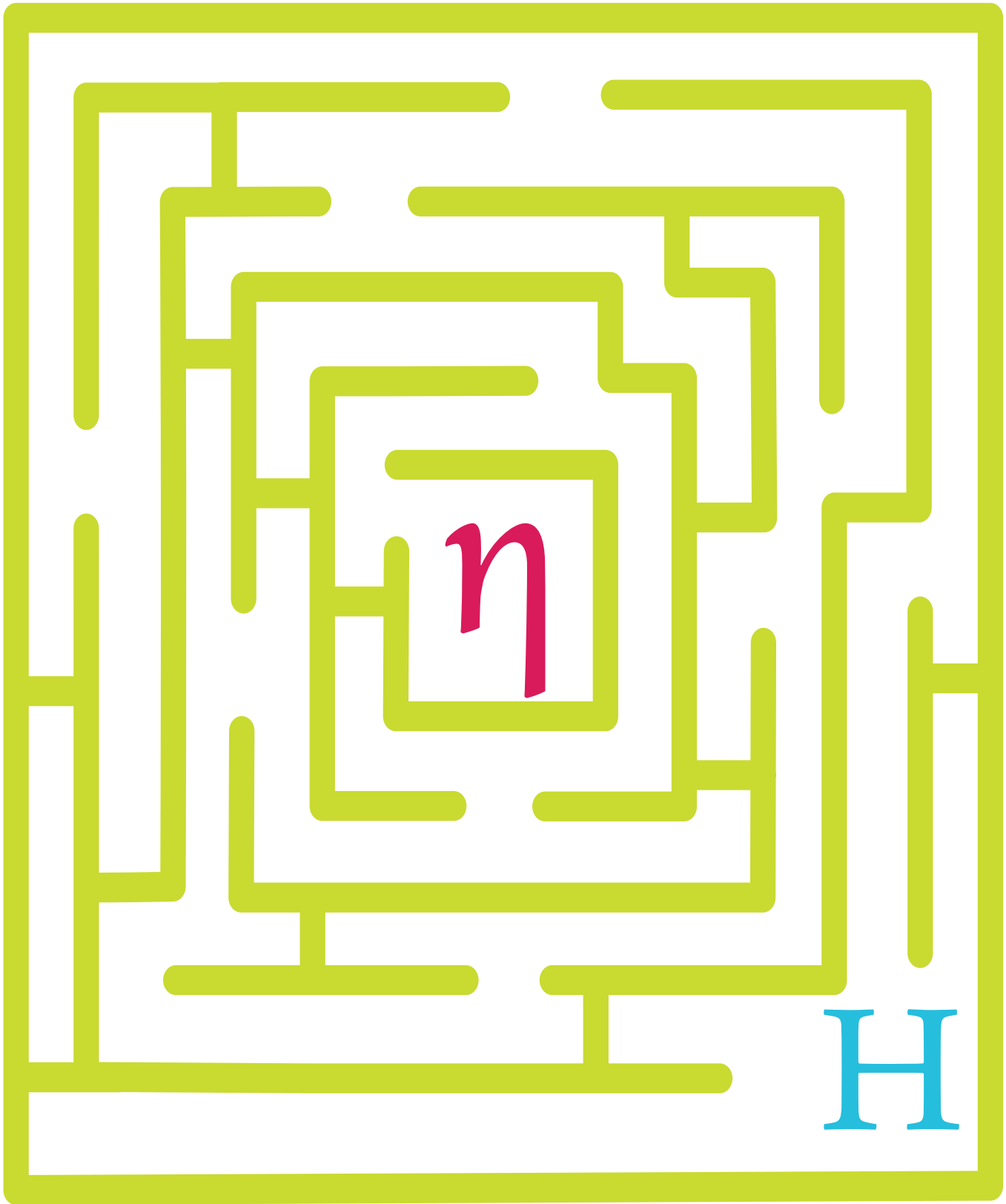
___χινός

___ράχνη

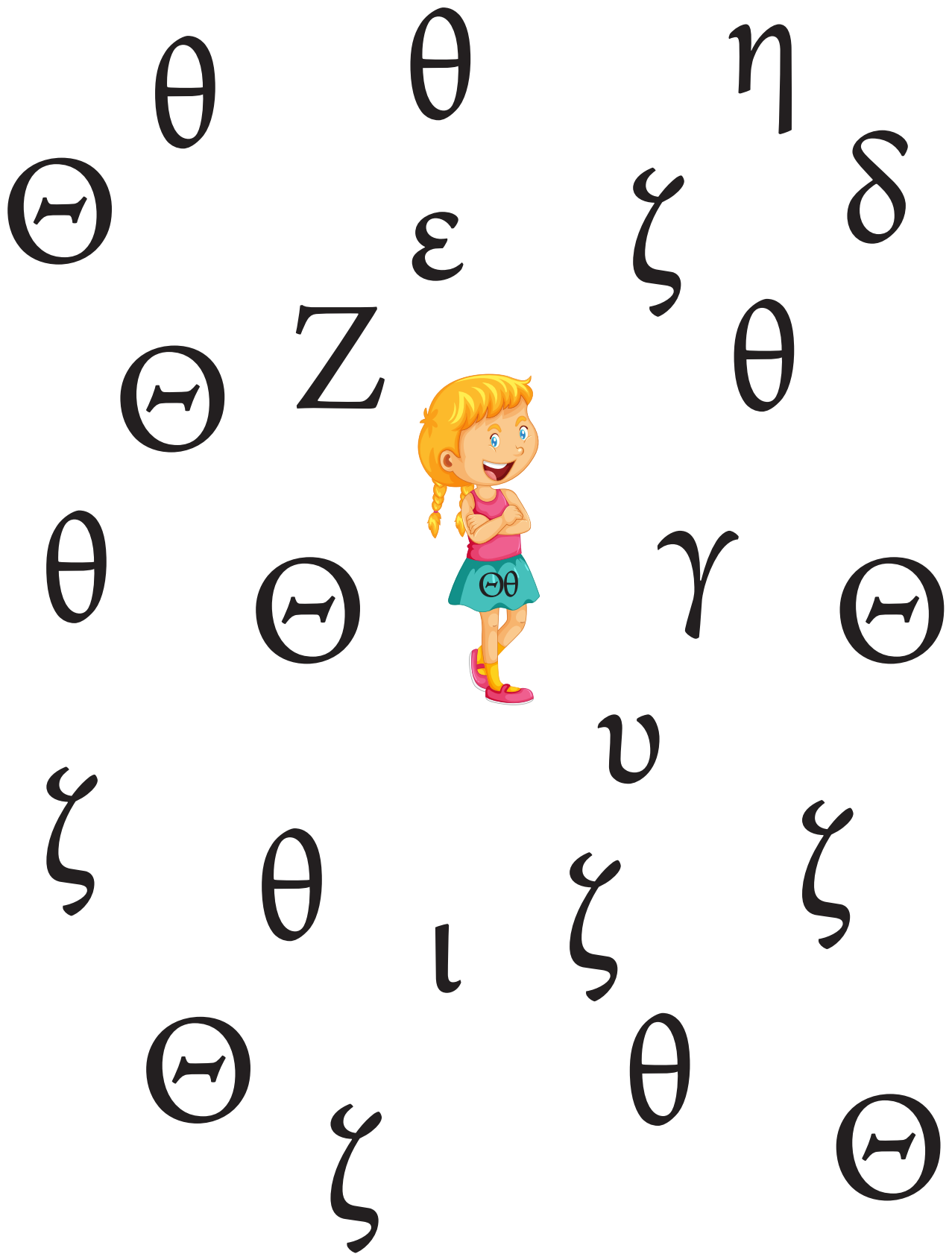

Επισήμανση: Βοήθησε το Η να φτάσει στο η.

Οπτική Διάκριση

Επισήμανση: Πού είναι το Θ και το θ; Ένωσέ τα με τη Γραμματούλα.

Επισήμανση: Αντιγράφεις τις λέξεις εντός του πλαισίου.

κερί

νονά

βάζο

γάτα

λάδι

μέλι

ζάρι

ρακέτα

σαλάμι

φανέλα

Επιβράβευση: Κυκλώνεις ανάλογα με τα σωστά που έγιναν κάθε φορά.

Προαναγνωστικές/Προγραφικές δεξιότητες

Υλικό προετοιμασίας για τη μετάβαση από το
Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό

Κατάλληλο για: Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Εκπαιδευτικούς & Ειδικούς παιδαγωγούς

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
Πρόγραμμα Προετοιμασίας.....	10
Ημερήσιο Πρόγραμμα.....	12
Οπτικοποιημένο Πρόγραμμα.....	13
Σύστημα Εργασίας.....	18
Σύστημα επιβράβευσης.....	20
Παιχνίδι ήχων.....	21
Κατανόηση των ορίων μιας λέξης.....	23
Διάκριση συλλαβών.....	27
Διάκριση φωνημάτων.....	34
Γλωσσικά Παιχνίδια.....	39
Ντόμινο όμοιων συλλαβών.....	48
Συνδυάζοντας.....	50
Παιχνίδια.....	51
Κύβοι.....	52
Ας μαγειρέψουμε.....	54

Στο συγκεκριμένο βιβλίο, περιλαμβάνονται οι γραφοκινητικές δεξιότητες:

Προαναγνωστικές/Προγραφικές

- Φωνολογική Ενημερότητα
- Αρχική Θέση Φωνήματος
- Επίγνωση Ομοιοκαταληξίας
- Επίγνωση Φωνήματος και τα γράμματα μαθαίνω!
- Γλωσσοδέτες
- Και τα γράμματα χορεύουν!
- Σύνθεση/Ανάλυση Συλλαβής και μπαίνουν στη σειρά!
- Η ώρα της λέξης ήρθε!
- Διαβάζω με δυνατή φωνή!

Σε ποιους απευθύνεται

Απευθύνεται σε όλους τους μαθητές που ολοκληρώνουν τη φοίτηση στο Νηπιαγωγείο. Ειδικότερα, όμως, είναι απαραίτητο υλικό ενίσχυσης δεξιοτήτων για μαθητές που παρουσιάζουν αναπτυξιακές δυσκολίες ή δυσκολίες μάθησης.

Βιβλιογραφία

Αλευριάδου, Α., Βρυνιώτη, Π., Κ., Κυρίδης, Γ., Α., Σιβροπούλου-Θεοδοσιάδου, Ε., Χρυσafίδης, Κ. (2008). *Οδηγός ολοήμερου νηπιαγωγείου*. Αθήνα: Πατάκη.

Bühler, C. (1935). The curve of life as studied in biographies. *Journal of applied psychology*, 19(4), 405.

Γιαννικοπούλου, Α & Ομάδα Εργασίας. (2002). *Προαναγνωστικές δεξιότητες. Μαθήματα με τα φωνήματα*. Αθήνα: Ατραπός – Περιβολάκι.

Cordie, A. (2008). *Κουμπούρες δεν υπάρχουν. Ψυχανάλυση και Σχολική αποτυχία*. Αθήνα: Ολκός.

Didriche, P. (1990). Η ψυχοκινητική αγωγή: Θεμέλιο της όλης προσχολικής αγωγής και απαραίτητη προϋπόθεση για το δημοτικό σχολείο. Στο Ε. Δούκα-Πατέρα (Επιμ.) *Η ψυχοκινητική αγωγή στο νηπιαγωγείο*. Πρακτικά Συνεδρίου (σελ. 31-47). Αθήνα: Εκπαιδευτήρια Δούκα-Παλλάδιον Λύκειον.

Δημητρίου-Παπαβασιλείου, Δ. (2013). *Πρόγραμμα ανάπτυξη checklist κατά Δημητρίου από τη βρεφική ηλικία ως και την εφηβεία*. Αθήνα: Ελληνική Εταιρεία Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Ιατρικής.

Δροσινού, Μ. (1993). Ανίχνευση, εντοπισμός και αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών ενός μαθητή ή μιας ομάδας. *Ανοιχτό σχολείο*, τχ. 42, σελ. 18-24.

Στο Δημοτικό Σχολείο,
όταν πάω, μπορώ:

1. Να κρατάω το μολύβι σωστά και να χρησιμοποιώ το ψαλίδι.

2. Να υπακούω στους κανόνες της τάξης και να συνεργάζομαι με τα άλλα παιδιά.

3. Να ακολουθώ τις οδηγίες της δασκάλας μου και να είμαι συγκεντρωμένος-η σε αυτό που πρέπει να κάνω.

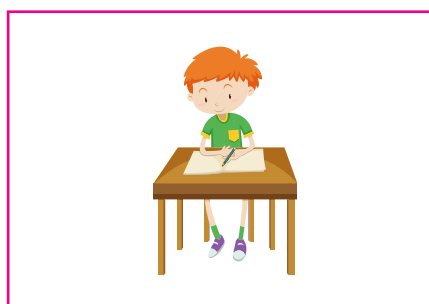
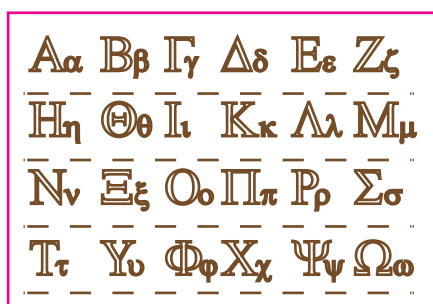
4. Να λέω σωστά όλους τους ήχους και τις φωνούλες της γλώσσας και να μπορώ να βρω τις λεξούλες που αρχίζουν με την ίδια φωνούλα.

Θα νιώθω ωραία αν κάνω όλα αυτά!

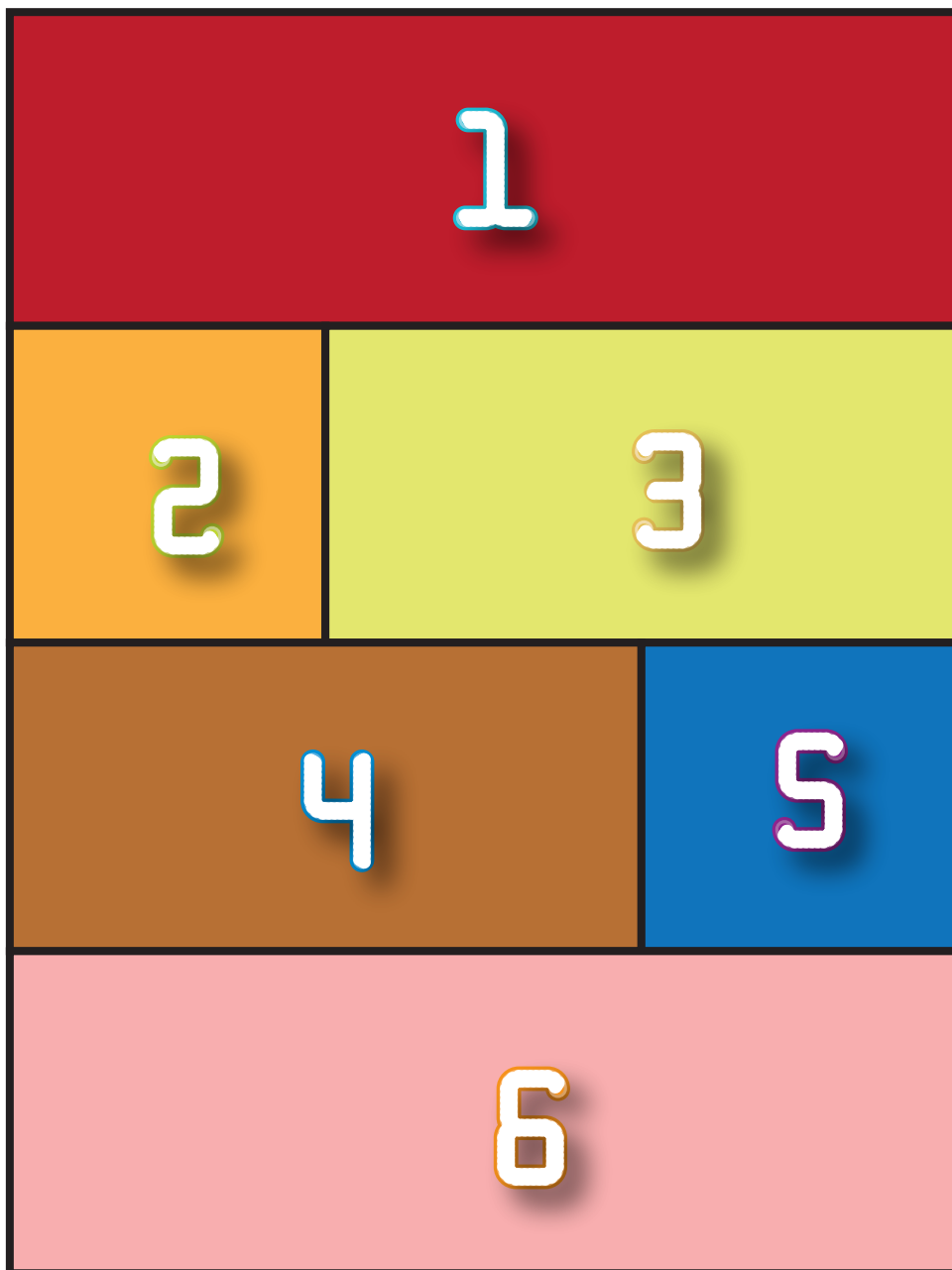
Κόλλησε στα τετραγωνάκια με τη σειρά, τα μαθήματα που θα διαβάσεις σήμερα.
Σήμερα θα διαβάσω...

1	2	3
4	5	

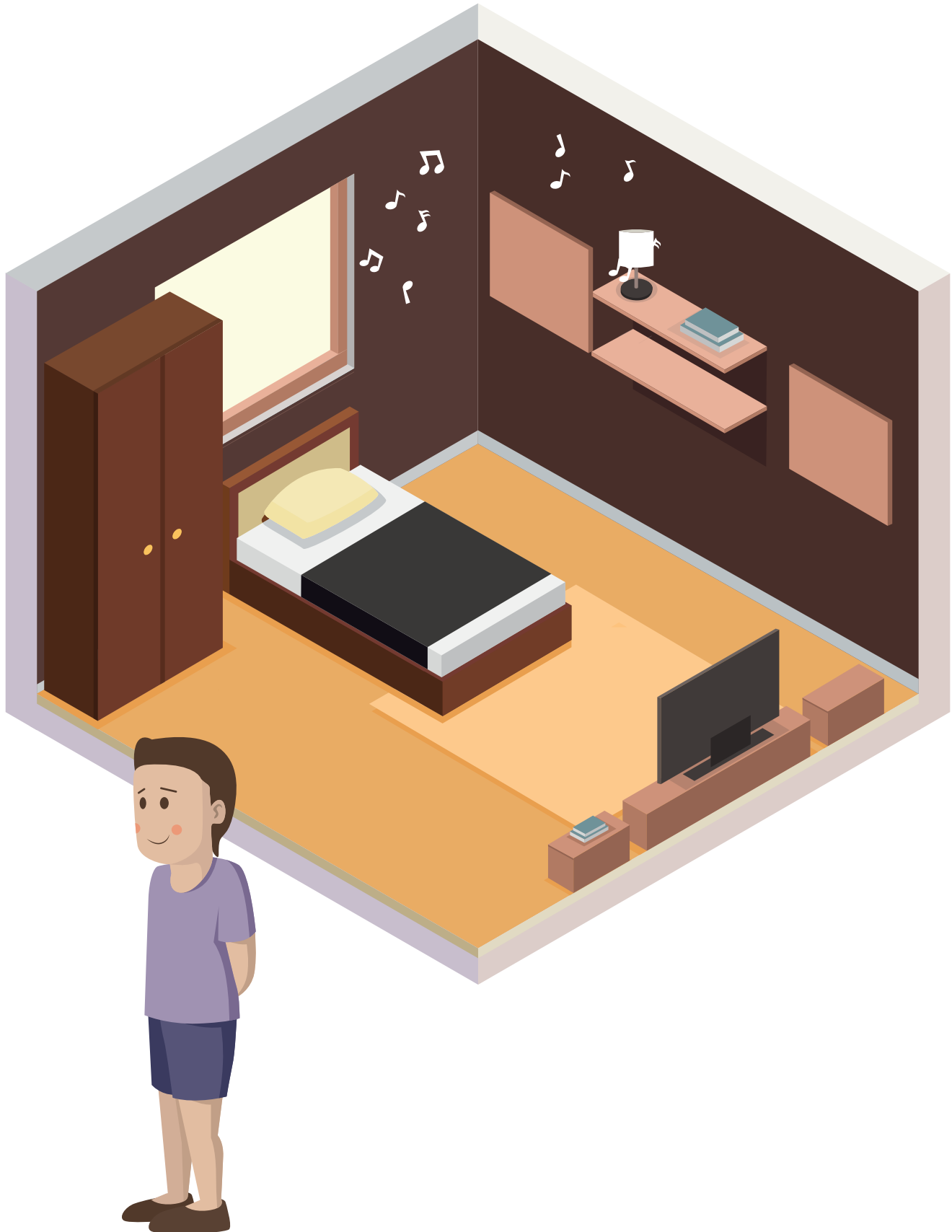

Ταμπλό για τις φωτοτυπίες των παιδιών

Εάν υπάρχουν φωτοτυπίες με ασκήσεις θα πρέπει δίπλα στο αντίστοιχο μάθημα να υπάρχει και η αντίστοιχη ένδειξη «φυλλάδιο». Πάνω στη φωτοτυπία – εάν δεν είναι εφικτό να δοθεί με εξατομικευμένη μορφή – θα πρέπει να σημειώνονται, ευδιάκριτα, οι ασκήσεις που χρειάζεται να γίνουν σύμφωνα με τον μαθησιακό ρυθμό του παιδιού.

Τον ήχο θα ακούσω και το χαμένο τηλέφωνο θα εντοπίσω!
Έχουμε κρύψει μέσα στο δωμάτιο ένα τηλέφωνο. Το τηλέφωνο χτυπά! Τα παιδιά θα πρέπει να αναζητήσουν την προέλευση του ήχου μέσα στο δωμάτιο.

Τη φωνούλα θα αλλάξω και άλλη λεξούλα εγώ θα φτιάξω!

Υποδειγματική διδασκαλία

Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα. Σημείωσε με ποια φωνούλα αρχίζει και σε ποια φωνούλα τελειώνει η κάθε λέξη. Στη συνέχεια άλλαξε την πρώτη φωνούλα με αυτή που ζητάει η τελευταία στήλη του πίνακα κάθε φορά.

1ο Επίπεδο

	Με ποια φωνούλα αρχίζει:	Σε ποια φωνούλα τελειώνει:	Άλλαξε την πρώτη φωνούλα με τη φωνούλα «δα»
 πα-πί			
 τό-πι			
 παι-δί			
 κό-τα			
 τυ-ρί			

Προμαθηματικές δεξιότητες

Υλικό προετοιμασίας για τη μετάβαση από το
Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό

Κατάλληλο για: Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Εκπαιδευτικούς & Ειδικούς παιδαγωγούς

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
Πρόγραμμα Προετοιμασίας.....	11
Ημερήσιο Πρόγραμμα.....	13
Οπτικοποιημένο Πρόγραμμα.....	14
Σύστημα Εργασίας.....	20
Σύστημα επιβράβευσης.....	23
Ασκήσεις οργάνωσης του χώρου.....	24
1η Δραστηριότητα.....	25
2η Δραστηριότητα.....	26
3η Δραστηριότητα.....	27
4η Δραστηριότητα.....	28
5η Δραστηριότητα.....	29
6η Δραστηριότητα.....	30
Ασκήσεις οργάνωσης του χρόνου.....	31
1η Δραστηριότητα.....	31
2η Δραστηριότητα.....	32
3η Δραστηριότητα.....	33
Παντομίμα.....	35
Δραστηριότητες ομαδοποίησης και σειροθέτησης.....	36
1η Δραστηριότητα.....	36
2η Δραστηριότητα.....	38
3η Δραστηριότητα.....	42
4η Δραστηριότητα.....	45
Ανιχνεύοντας τον κόσμο των γεωμετρικών σχημάτων.....	47
1η Δραστηριότητα.....	47
2η Δραστηριότητα.....	49
3η Δραστηριότητα.....	51
4η Δραστηριότητα.....	53
5η Δραστηριότητα.....	55
6η Δραστηριότητα.....	56
7η Δραστηριότητα.....	58
8η Δραστηριότητα.....	60
Κατονομασία σχημάτων.....	61

Μοτίβα.....	64
1η Δραστηριότητα.....	64
2η Δραστηριότητα.....	65
3η Δραστηριότητα.....	66
Σύνδεση αριθμού – ποσότητας.....	67
Ακολουθία αριθμών.....	71
Η μπουγάδα των αριθμών.....	73
Αντίληψη βάρους.....	75
Μέτρηση ύψους.....	76
Μέτρηση μήκους.....	79
Έννοια Πρόσθεσης/ Αφαίρεσης.....	81
Ενίσχυση προσθετικής ικανότητας.....	84
Ενίσχυση αφαιρετικής ικανότητας.....	88
Τούλα η απρόσεχτη γατούλα.....	91
Τα Πασχαλινά αυγά.....	92
Επιτραπέζια.....	93
Ποιος θα νικήσει;.....	95

Θεωρητικό υπόβαθρο

Μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό

- Τι είναι η σχολική ετοιμότητα;
- Ποιες γνώσεις και ποιες δεξιότητες πρέπει να έχει κατακτήσει ένα παιδί πριν πάει στην Α' Δημοτικού;
- Γιατί είναι απαραίτητη η αξιολόγηση και η ενίσχυση της σχολικής ετοιμότητας για τη μαθησιακή εξέλιξη του παιδιού;

Ο ρόλος της σχολικής ετοιμότητας

Ο ρόλος του νηπιαγωγείου ανέκαθεν ήταν πολύ σημαντικός. Ωστόσο, με την ένταξη του νηπιαγωγείου στην υποχρεωτική εκπαίδευση, γίνεται ολοένα και πιο σύνθετος όσον αφορά στην προετοιμασία των παιδιών για την επόμενη βαθμίδα. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους του νηπιαγωγείου είναι το να προετοιμάσει τα παιδιά, ώστε να είναι **σχολικά έτοιμα για την Α' Δημοτικού**. Η ευαισθητοποίηση γύρω από τη σχολική ετοιμότητα συμβάλλει καίρια στο να είναι οι μαθητές ευτυχισμένοι στον χώρο του σχολείου τους, να μπορούν να παρακολουθούν και να ευχαριστιούνται τη διαδικασία της μάθησης.

Στη χώρα μας, τα παιδιά ξεκινούν τη φοίτησή τους στην Α' Δημοτικού στην ηλικία περίπου των 6 ετών (από 5 ετών και 9 μηνών έως και 6 ετών και 8 μηνών). Και αυτό δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένας μέσος όρος, αφού κάποια από τα παιδιά μπορεί να είναι έτοιμα λίγο νωρίτερα, ενώ κάποια άλλα λίγο αργότερα. Για την καλύτερη οργάνωση, όμως, της κοινωνίας μας χρησιμοποιούμε γενικά τους μέσους όρους.

Η αξιολόγηση της σχολικής ετοιμότητας θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι λειτουργεί αντιρροπιστικά στην άκαμπτη και ομοιόμορφη φύση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων (της ενιαίας εκπαίδευσης, που είναι ίδια για όλους). Προϋποθέτουν, στην πραγματικότητα, πως όλα τα παιδιά είναι όμοια κατά την είσοδό τους στο σχολείο, πως το μυαλό τους λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο και έχουν τις ίδιες ανάγκες (Cordie, 2008).

Μία από τις παραμέτρους της σχολικής ετοιμότητας που χρειάζεται να εκτιμηθεί, είναι η γνωστική-συναισθηματική ωριμότητα του παιδιού. Προκειμένου να φοιτήσει με επιτυχία στην Α' Δημοτικού, ένα παιδί χρειάζεται να έχει αναπτύξει και κάποιες δεξιότητες γνωστικής και συναισθηματικής φύσης.

Με δεδομένο ότι στην Α' Δημοτικού οι απαιτήσεις είναι πολύ περισσότερες και διαφορετικές από αυτές που ήταν στην προηγούμενη βαθμίδα, είναι ιδιαιτέρως σημαντικό οι γνωστικές δεξιότητες του παιδιού να έχουν ωριμάσει αρκετά. Σε αντίθεση με το νηπιαγωγείο όπου οι δραστηριότητες είναι πιο ελεύθερες, στην Α' Δημοτικού η γνώση είναι πιο δομημένη. Πλέον αυτά που θα του ζητούνται είναι πολύ πιο σύνθετα και συνδεδεμένα λογικά μεταξύ τους, και μέσα από διαφορετικές δραστηριότητες, αλληλένδετες μεταξύ τους, επιτυγχάνεται η εμπέδωση.

1. Πρωινό ξύπνημα

2. Πρωινό γεύμα

3. Στον δρόμο για το σχολείο

4. Μάθημα της γλώσσας

5. Διάλειμμα

6. Μάθημα των μαθηματικών

7. Μάθημα της γυμναστικής

8. Μεσημεριανό

9. Μελέτη

10. Στον δρόμο για το σπίτι

11. Μελέτη

12. Βραδινός ύπνος

Ασκήσεις οργάνωσης του χώρου

Μία βόλτα να πάμε!

Οδηγία προς ενήλικο: Παρουσιάζουμε στα παιδιά ένα σκίτσο με μια πόλη.

Ταμπλό Διαδρομής

Άρης

«Όλοι μαζί γινόμαστε φωτογράφοι στη στιγμή»

Παρουσιάζουμε στα παιδιά εικόνες είτε από τον εσωτερικό είτε από τον εξωτερικό χώρο της σχολικής αίθουσας.

Συζητάμε με τα παιδιά σχετικά με αυτό που δείχνει η φωτογραφία...

- Τι βλέπεις στη φωτογραφία;
- Πού ήταν ο φωτογράφος, όταν έβγαλε τη συγκεκριμένη φωτογραφία;
- Μπορείς να βγάλεις κι εσύ την ίδια φωτογραφία;

Στη συνέχεια, δίνουμε στα παιδιά μια φωτογραφική μηχανή και ζητάμε να τραβήξουν την ίδια εικόνα. Συγκρίνουμε την εικόνα του φωτογράφου και την εικόνα του παιδιού και συζητάμε με τα παιδιά τις ομοιότητες και τις διαφορές.

- Σε τι μοιάζει η δική μας φωτογραφία από αυτή του φωτογράφου;
- Σε τι διαφέρει;
- Τι θα αλλάζατε προκειμένου να μοιάζει περισσότερο;

«Στον σωστό κάδο
τα σκουπίδια μου θα βάλω
και ανακύκλωση θα κάνω»

Επισήμανση: Ένωσε με μια γραμμή τα σκουπίδια στον σωστό κάδο ανακύκλωσης,
προσέχοντας το υλικό που είναι φτιαγμένα.

Μέτρα και γράψε.

	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	
	-		=	